

KAMU PERSONELİNİN MALİ VE SOSYAL HAKLARI

Ömer Faruk KIRMIZIGÜL
Hazine ve Maliye Uzmanı

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

Kasım 2024

Sunum Planı

- ❑ **İstihdam Şekilleri**
- ❑ **Mali ve Sosyal Haklara Yönelik Mevzuat**
- ❑ **Katsayılar ve Tanımlamalar**
- ❑ **Kamu Personeline Mali ve Sosyal Haklar Kapsamında Yapılan Ödemeler ve Bu Ödemelerin Hesaplanması**
 - Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal hakları
 - 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
 - 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu
 - 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu
 - 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu
 - 657 sayılı Kanununun 4/B Maddesine Göre Sözleşmeli Personel
 - KİT'lerde İstihdam Edilen Sözleşmeli Personel
 - Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel

İstihdam Şekilleri

- Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri
 - Memurlar
 - Hakim ve Savcılar
 - Askeri Personel
 - Öğretim Elemanları

- Sözleşmeli Personel
 - Kadro Karşılığı Sözleşmeli personel
 - 657 sayılı Kanunun 4/B Maddesine Göre Sözleşmeli Personel
 - 5393 sayılı Kanunun 49 uncu Maddesine Göre Sözl. Personel
 - Diğer Sözleşmeli Personel

- İşçiler

Mali ve Sosyal Haklara Yönelik Mevzuat

ANAYASA

Anayasamızda memurlar ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ile diğer özlük işlerinin **Kanun** ile düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

5982 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişikliği ile mali ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümlerinin saklı tutulacağı hüküm altına alınmıştır.

Mali ve Sosyal Haklara Yönelik Mevzuat

Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen kamu görevlilerinin (İşçi hariç) mali ve sosyal hakları genel olarak;

- * 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
- * 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu
- * 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu
- * 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu
- * 375 sayılı KHK
- * Diğer ilgili mevzuat

ile düzenlenmiştir.

Katsayılar ve Tanımlamalar

Kamu personelinin mali ve sosyal haklarının tutara çevrilmesinde;

- Aylık katsayı
- Taban aylık katsayısı
- Yan ödeme katsayısı

olmak üzere üç ayrı katsayı kullanılmaktadır.

657 sayılı Kanunun 154 üncü maddesi gereğince, katsayılar üçer veya altışar aylık dönemler itibarıyla uygulanmak üzere yılı merkezi yönetim bütçe kanunu ile tespit edilmekteydi. Mali yılın ikinci yarısında katsayıları ikinci yarının tamamı veya üçer aylık dönemler itibarıyla uygulanmak üzere ülkenin ekonomik gelişmesi, genel geçim şartları ve Devletin mali imkanlarını göz önünde bulundurulmak suretiyle değiştirmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

4688 sayılı Kanunun 28 inci maddesine göre ise söz konusu katsayılar toplu sözleşme kapsamında belirlenecek olup toplu sözleşme hükümleri sözleşmenin yapıldığı tarihi takip eden iki mali yıl için geçerli olacaktır.

Katsayılar ve Tanımlamalar

Aylık katsayısı: Taban aylık göstergesi ile zamlar hariç, belli bir gösteregeye bağlı maaş unsurlarının tutara çevrilmesinde kullanılan katsayıdır. 2024 Temmuz – Aralık dönemi için aylık katsayı 0,907796'dır.

Taban aylık katsayısı: Taban aylık göstergesinin tutara çevrilmesinde kullanılan katsayı olup, 2024 Temmuz – Aralık dönemi için uygulanan taban aylık katsayısı 14,208727'dir.

Yan ödeme katsayısı: İş güçlüğü, iş riski, temininde güçlük ve mali sorumluluk zamlarının tutara çevrilmesinde kullanılmaktadır. 2024 Temmuz – Aralık dönemi için yan ödeme katsayısı 0,287892'dir.

Katsayılar ve Tanımlamalar

Kademe Aylığı: Genel gösterge tablosundaki derecelere dahil kademelerden her biri için tespit edilen gösterge rakamına tekabül eden aylıktır.

Kadro Aylığı: 657 sayılı Kanuna tabi kurumlarda görevlendirilen memurlara hizmetlerinin karşılığında kadroya dayanılarak ay itibariyle ödenen paradır. Gösterge ve ek gösterge aylıkları toplamıdır.

Müktesep Hak Aylığı: Memurun öğrenim durumu, derece yükselmeleri gibi kanuni şartlar dahilinde bulunduğu derece ve kademenin aylığı.

Emekli Keseneğine Esas Aylık: Emekli keseneği hesabında kullanılan aylık.

En Yüksek Devlet Memuru Aylığı: 375 sayılı KHK'nın Ek 34 üncü maddesi uyarınca Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanını ifade eder. (Gösterge Aylığı + Ek Gösterge Aylığı)

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa Tabi Personelin Mali ve Sosyal Hakları ve Hesaplanması

GENEL BİLGİ

Memurların mali ve sosyal hakları genel olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede düzenlenmiştir.

Memurların mali hakları **hizmet sınıfı, kadro ve görev unvanı, kadro derecesi** ve **eğitim** durumu gibi kriterlere bağlı olarak belirlenmektedir.

Mali ve sosyal hakları genel olarak; gösterge aylığı, ek gösterge aylığı, taban aylığı, kıdem aylığı, zamlar (yan ödeme aylığı) tazminatlar, makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı, ek ödeme, ek ders ücreti, fazla çalışma ücreti, vekalet ücreti, nöbet ücreti, tayın bedeli, yabancı dil tazminatı ve aile yardımı ödeneği gibi unsurlardan oluşmaktadır.

375 sayılı KHK eki II ve III sayılı cetvel kapsamındaki personel için ücret ve tazminat unsurları bulunmaktadır.

Memurların Mali ve Sosyal Hakları

1- Gösterge Aylığı: Memurun bulunduğu derece ve kademenin karşılığı olan gösterge rakamı ile aylık katsayının çarpımı sonucu bulunan tutardır. Bütün sınıflar itibariyle her derece ve kademenin aylıklarının hesaplanmasında esas teşkil eden "Aylık Gösterge Tablosu", 657 sayılı Kanunun 43 üncü maddesi ile düzenlenmiştir. Gelir ve damga vergisi ile sigorta primine tabidir.

$$\underline{\text{Gösterge Aylığı} = \text{Gösterge} \times \text{Aylık Katsayı}}$$

2- Ek Gösterge Aylığı: 657 sayılı Kanunun 43/B maddesi uyarınca anılan Kanuna ekli I ve II sayılı Cetvellerde tespit edilen ek gösterge rakamı ile aylık katsayının çarpımı suretiyle bulunmaktadır. Ek gösterge rakamları personelin; hizmet sınıfı, kadro unvanı, öğrenim durumu ve aylık alınan derecelerine göre düzenlenmiştir. Gelir ve damga vergisi ile sigorta primine tabidir.

$$\underline{\text{Ek Gösterge Aylığı} = \text{Ek Gösterge} \times \text{Aylık Katsayı}}$$

Memurların Mali ve Sosyal Hakları

3- Kıdem Aylığı: Her bir hizmet yılı için 20 gösterge rakamı ile aylık katsayısının çarpımından oluşur. 25 ve daha fazla hizmet yılını dolduranlar için 25 hizmet yılının karşılığı olan 500 gösterge rakamı dikkate alınmaktadır. Kıdem aylığı 375 sayılı KHK'nin 1 inci maddesinde düzenlenmiştir. Gelir ve damga vergisi ile sigorta primine tabidir.

$$\underline{\text{Kıdem Aylığı} = 20 \times \text{Hizmet Yılı} \times \text{Aylık Katsayı}}$$

4- Taban Aylığı: Taban aylık gösterge rakamı ile taban aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunmaktadır. Memurlara "1000" gösterge rakamı üzerinden memuriyet taban aylığı ödenmektedir. Bu ödeme 375 sayılı KHK'nin 1 inci maddesinde düzenlenmiştir. Gelir ve damga vergisi ile sigorta primine tabidir.

$$\underline{\text{Taban Aylığı} = \text{Taban Aylık Göstergesi} \times \text{Taban Aylık Katsayısı}}$$

Memurların Mali ve Sosyal Hakları

5- Zamlar (Yan ödeme aylığı): Zamlara ilişkin olarak belirlenen puanlar ile yan ödeme katsayısının çarpımı sonucu bulunan tutardır. 657 sayılı Kanunun 152 nci maddesi gereğince ödenmesi öngörülen zamların kimlere ve ne miktarda ödeneceği, diğer hususlar, katsayının Cumhurbaşkanınca değiştirilmesi durumu hariç, yılda bir defa olmak üzere hazırlanmakta ve **Cumhurbaşkanı Kararı** ile yürürlüğe konulmaktadır.

Yan ödeme puanları, 17/4/2006 tarihli ve 2006/10344 sayılı Kararnamenin I sayılı Cetvelinde belirlenmiştir. Gelir ve damga vergisine tabidir.

Anılan Kanuna göre ödenmesi gereken zamlar; İş Güçlüğü Zammı, İş Riski Zammı, Mali Sorumluluk Zammı ve Temininde Güçlük Zammıdır.

Zamlar = Puan X Yan Ödeme Katsayısı

Memurların Mali ve Sosyal Hakları

6- Tazminatlar: En yüksek Devlet memuru aylığına (ek gösterge dahil) 2006/10344 sayılı Kararnamede gösterilen oranların uygulanması suretiyle hesaplanmaktadır. Tazminat oranları, ödeme usul ve esasları ile diğer hususlar **Cumhurbaşkanı Kararı** ile yürürlüğe konulmaktadır. Sosyal güvenlik açısından 5434 sayılı Kanuna tabi olanlar için sadece damga vergisine, 5510 sayılı Kanuna tabi olanlar için ise ilave, ek ve ayrıca ödenen tazminatlar hariç damga vergisi ile sigorta primine tabi tutulmaktadır.

Tazminatlar şunlardır; Özel Hizmet Tazminatı, Eğitim Öğretim Tazminatı, Din Hizmetleri Tazminatı, Emniyet Hizmetleri Tazminatı, Mülki İdare Amirliği Özel Hizmet Tazminatı, Denetim Tazminatı, Adalet Hizmetleri Tazminatı ve Diğer Tazminatlardır.

Tazminatlar = En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Tazminat Oranı

Memurların Mali ve Sosyal Hakları

7- Makam Tazminatı: Makam tazminatı gösterge rakamı ile aylık katsayının çarpımı sonucu bulunan miktardır. Bu tazminat 657 sayılı Kanunun ek 26 ncı maddesi ve bu Kanuna ekli IV sayılı Cetvelde düzenlenmiştir. Sosyal güvenlik açısından 5434 sayılı Kanuna tabi olanlar için sadece damga vergisine, 5510 sayılı Kanuna tabi olanlar için ise damga vergisi ile sigorta primine tabi tutulmaktadır.

Makam Tazminatı = Makam Tazminatı Göstergesi X Aylık Katsayı

8- Temsil Tazminatı: Gösterge rakamı ile aylık katsayının çarpımı sonucu bulunan miktar olup, 4505 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ve bu maddeye istinaden 2000/457 sayılı BKK'da düzenlenmiştir. Anılan Kanun ve Kararnamede temsil tazminatından kimlerin hangi gösterge rakamı üzerinden faydalanacağı, temsil tazminatı ödemesinden hangi maaş unsurlarının mahsup edileceği veya edilmeyeceği ile ödemeye yönelik hususlar düzenlenmiştir. Sosyal güvenlik açısından 5434 sayılı Kanuna tabi olanlar için sadece damga vergisine, 5510 sayılı Kanuna tabi olanlar için ise damga vergisi ile sigorta primine tabi tutulmaktadır.

Temsil Tazminatı=Temsil Tazminatı Göstergesi X Aylık Katsayı

Memurların Mali ve Sosyal Hakları

9- Görev Tazminatı: Görev tazminatı gösterge rakamı ile aylık katsayının çarpımıdır. Bu tazminat, 375 sayılı KHK'nin 1/C maddesi ile 2008/13694 sayılı BKK'da düzenlenmiştir. Söz konusu mevzuatta kimin hangi gösterge rakamı üzerinden görev tazminatından faydalanacağı, bu ödemededen hangi maaş unsurunun mahsup edileceği, ödenecek asgari tazminat tutarı ile diğer hususlar düzenlenmiştir. Sosyal güvenlik açısından 5434 sayılı Kanuna tabi olanlar için sadece damga vergisine, 5510 sayılı Kanuna tabi olanlar için ise damga vergisi ile sigorta primine tabi tutulmaktadır.

Görev Tazminatı= Görev Tazminatı Göstergesi X Aylık Katsayı

Memurların Mali ve Sosyal Hakları

10- Ek ödeme: 375 sayılı KHK'nin ek 9 uncu maddesine göre söz konusu KHK'ya ekli I Sayılı Cetvelde yer alan personele, en yüksek Devlet memuru aylığına (ek gösterge dahil) anılan Cetvelde yer alan oranların uygulanması suretiyle bulunan tutarda ödenmektedir. Damga vergisine tabidir.

666 sayılı KHK ile 375 sayılı KHK'da yapılan düzenlemelerle, ek ödeme, ek tazminat, tazminat, teşvik primi, ikramiye ve fazla mesai ücreti gibi değişik adlar altında ve değişik tutarlarda düzenli veya düzensiz olarak yapılan kurumsal ilave ödemeler kaldırılmış ve tüm personel için tek bir ek ödeme sistemi getirilmiştir.

Ek Ödeme=En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Ek Ödeme Oranı

11- Döner Sermaye Ödemesi: Döner sermaye işletmesi bulunan bazı kurumlarda, personelin katkısı ile elde edilen gelirlerin bir bölümü, ilgili personelin bir ayda alacağı aylık (ek gösterge dahil), yan ödeme ve her türlü tazminat (makam, temsil ve görev tazminatı hariç) tutarına, kanunlarında belirtilen tavan oranları geçmemek üzere her bir unvan için belirlenmiş oranın uygulanması suretiyle hesaplanarak ödenmektedir.

D.S. = [Gösterge + Ek Göst. + Yan Ödeme + Tazminatlar] X D.S. Oranı

Memurların Mali ve Sosyal Hakları

12- Fazla Çalışma Ücreti: Nispi, saat başı veya maktu şekilde ödenmektedir. Nispi FÇÜ, en yüksek Devlet memuru aylığının belli bir oranıdır. Saat başı FÇÜ, bütçe kanununun (K) Cetvelinde belirtilen bir saatlik fazla çalışma ücretinin her fazla çalışılan saatle çarpımı suretiyle bulunmaktadır.

Saat Başı FÇÜ : 1 Saatlik FÇÜ X Fazla Çalışılan Saat

13- Ek Ders Ücreti: 657 sayılı Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca yürürlüğe konulan (BKK) Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca, kendilerine ek ders görevi verilenlere, 176 ncı maddede ders saati başına belirlenen gösterge rakamıyla aylık katsayının çarpımı suretiyle bulunacak tutarda ek ders ücreti ödenmektedir. Gelir ve damga vergisine tabidir.

Ek Ders Ücreti= Gösterge X Aylık Katsayı X Ek Ders Saati

Memurların Mali ve Sosyal Hakları

14- Vekalet Ücreti: 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14 üncü maddesi ve Toplu Sözleşme uyarınca avukatlara, yıllık (20.000) gösterge rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarının oniki katını geçmemek üzere avukatlık vekalet ücreti de ödenmektedir. Gelir ve damga vergisine tabidir.

Tavan Vekalet Ücreti= Vekalet Ücreti Göstergesi X Aylık Katsayı

15- Nöbet Ücreti: 657 sayılı Kanununun ek 33 üncü maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, yataklı tedavi kurumları, seyyar hastaneler, ağız ve diş sağlığı merkezleri ve 112 acil sağlık hizmetlerinde mesai dışında nöbet tutan ve bunun karşılığında izin kullanamayan personele, izin suretiyle karşılanmayan her bir nöbet saati için, anılan maddede yer alan gösterge rakamlarıyla aylık katsayının çarpımı sonucu bulunacak tutarda nöbet ücreti ödenmektedir. Damga vergisine tabidir.

Nöbet Ücreti= Gösterge X Aylık Katsayısı X Nöbet Saati

Memurların Mali ve Sosyal Hakları

16- Tayın Bedeli: 2155 sayılı Kanun uyarınca kapsama dahil personele yılı bütçe kanunu ile belirlenen gösterge rakamıyla (2.400) aylık katsayının çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere mevzuatı çerçevesinde belirlenen tutarda aylık tayın bedeli ödenmektedir. Damga vergisine tabidir.

Tavan Tayın Bedeli= Tayın Bedeli Göstergesi X Aylık Katsayısı

17- Yabancı Dil Tazminatı: Yabancı dil seviye tespit sınavında (A), (B) ve (C) düzeyinde başarılı olanlara, her bir başarı düzeyi için tespit edilmiş gösterge rakamı ile aylık katsayının çarpımı suretiyle ödenmektedir. Bu tazminat 375 sayılı KHK'nin 2 nci maddesi hükmü gereği 11/4/1997 tarihli Başbakan Onayı ile düzenlenmiştir. Damga vergisine tabidir.

Y. Dil Tazminatı = Dil Tazminatı Göstergesi X Aylık Katsayı

Memurların Mali ve Sosyal Hakları

18- Aile Yardımı Ödeneği: Gösterge rakamı ile aylık katsayının çarpımıdır. 657 sayılı Kanunun 202 nci maddesinde düzenlenmiş olup, çalışmayan eş ve çocuk yardımından oluşmaktadır. Herhangi bir kesintiye tabi değildir. Aile yardımının kimlere ve nasıl ödeneceği anılan Kanunun 202 ila 206 maddelerinde detaylı şekilde düzenlenmiş bulunmaktadır. (çalışmayan eş için 2.273, 0-6 yaş grubu çocuklar için 500, diğer yaş grubu için 250 gösterge)

Aile Yardımı Ödeneği=Gösterge X Aylık Katsayısı

19- Ek Tazminat: 375 sayılı KHK'nin 28/B maddesinde düzenlenmiş olup, olağanüstü hal bölgesi ve mücavir iller Cumhurbaşkanlığı Kararı ile belirlenecek diğer illerde görevli olanlara Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tespit edilen tutarda ek tazminat ödenmektedir. Ödemeye ilişkin esas ve usuller ile diğer hususlar Cumhurbaşkanlığı Kararı ile belirlenmektedir. Bu ödemededen herhangi bir kesinti yapılmamaktadır.

Ek Tazminat = Cumhurbaşkanlığı Kararı Belirlenen Maktu Tutar

Memurların Mali ve Sosyal Hakları

20- İlave Ek Tazminat: 375 sayılı KHK'nin 28/A maddesinde düzenlenmiş olup, olağanüstü hal ilan edilen bölgeler veya Milli Savunma ve İçişleri Bakanlıklarınca müştereken belirlenecek kritik yörelerde özel harekat ve operasyon timi olarak görev yapan Emniyet mensuplarına, belirlenen gösterge rakamıyla aylık katsayının çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ek tazminat ödenmektedir. Tazminat ödenecek yerleşim birimleri, ödenecek tazminat miktarı ve diğer hususlar **Cumhurbaşkanı Kararı** ile tespit edilmektedir. Bu ödemedен herhangi bir kesinti yapılmamaktadır.

21- İlave ödeme: 375 sayılı KHK'nin ek 40 ıncı maddesine göre kapsamdaki personele (15.965) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ödeme yapılmaktadır.

Memurların Mali ve Sosyal Hakları

-Yeni Maaş Sistemi-

21- Ücret ve Tazminat: 375 sayılı KHK'nin Ek 10 uncu maddesi kapsamında yer alanlardan, kadro unvanları (II) ve (III) sayılı Cetvelde bulunanlara kadro unvanlarına karşılık gelen gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ücret ve tazminat ödenmektedir. Ücret; gelir ve damga vergisine, tazminat ise sadece damga vergisine tabidir.

666 sayılı KHK ile 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 10 uncu madde ile 15 Ocak 2012 tarihinden itibaren madde kapsamda yer alan kurumlarda aylıklarının 657 sayılı Kanuna göre almakta olan personelden kadro unvanları ekli (II) ve (III) sayılı Cetvelde bulunanlara ücret ve tazminattan oluşan 2 unsurlu yeni bir maaş sistemi öngörülmüştür. Bu kapsamdaki personele yukarıdaki ödeme unsurlarından; *aile yardımı ödeneği, yabancı dil tazminatı, 375 sayılı KHK'nin 28 inci maddesi kapsamındaki ödemeler* ile *tayın bedeli ve ilave ödeme* dışında herhangi bir ödeme yapılmaz.

Memurlardan Yapılan Kesintiler

1- Sosyal Güvenlik Primi Kesintisi:

657 sayılı Kanun ile diğer personel kanunlarına tabi olarak çalışan personel (TSK mensupları, ğretim elemanları ve hakim ve savcılar...) 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi (4/c) kapsamında sigortalıdırlar. Bu kapsamda sigortalı olan personelin prime esas kazançları ile bu kazançlara uygulanan prim oranları tabi olunan sosyal güvenlik mevzuatına bağlı olarak farklılık göstermektedir.

Aylıkları her ayın 1 inde ödenenlerden 1 Ekim 2008, 15 inde ödenenlerde ise 15 Ekim 2008 tarihinden sonra (anılan tarihler dahil) ilk defa 4/c maddesi kapsamında sigortalı olanların sigorta primleri 5510 sayılı Kanuna göre, anılan tarihten önce 4/c kapsamında sigortalı olanların ise 5434 sayılı kanuna göre hesaplanmaktadır.

Memurlardan Yapılan Kesintiler

A- Sigorta Prim kesintileri 5434 sayılı Kanuna göre yapılanlar:

Bu kapsamdaki personelin; **gösterge aylığı, ek gösterge aylığı, taban aylığı ve kıdem aylığı** ile en yüksek Devlet memuru aylığı brüt tutarının belli bir oranına (**tazminat yansıtma oranı**) tekabül eden miktarı sigorta primine tabidir. Prim matrahının %16'sı oranında iştirakçiden kesinti yapılırken, %20'si oranında ise kurum tarafından karşılık yatırılmaktadır.

Ayrıca, 15/1/2010 tarihinden itibaren bu kapsamdaki personel için işveren tarafından, sağlık giderlerinin SGK Başkanlığına geçmiş olması nedeniyle prime esas kazanç üzerinden ayrıca %12 oranında genel sağlık sigortası primi yatırılmaktadır.

Tazminat yansıtma oranı 5434 sayılı Kanunun ek 70 inci maddesinde düzenlenmiştir. Ek göstergeye bağlı olup 657 sayılı Kanuna tabi en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) brüt tutarının,

Ek Göstergesi;

- * 8.400 ve daha yüksek olanlarda %255,
- * 7.800 (dahil)-8.400 (hariç) arasında olanlarda %215,
- * 7.000 (dahil)-7.800 (hariç) arasında olanlarda %195,
- * 5.400 (dahil)-7.000 (hariç) arasında olanlarda %165,
- * 3.600 (dahil)-5.400 (hariç) arasında olanlarda %145,
- * 2.800 (dahil)-3600 (hariç) arasında olanlarda %85,
- * Diğerlerinde ise %55'ine tekabül eden miktardır.

Memurlardan Yapılan Kesintiler

B- Sigorta Prim kesintileri 5510 sayılı Kanuna göre yapılanlar:

5510 sayılı Kanuna tabi 4/c kapsamındaki personelin prime esas kazançları 80 inci ve prim oranları ise 81 inci maddede düzenlenmiş bulunmaktadır Buna göre bu kapsamdaki personelin; **gösterge aylığı, ek gösterge aylığı, taban aylığı, kıdem aylığı**, 657 sayılı Kanununun 152 nci maddesi uyarınca ödenen **tazminatları** (ilave, ek ve ayrıca ödenenler hariç), **makam tazminatı, temsil tazminatı ve görev tazminatı** sigorta primine tabidir.

Söz konusu unsurlar toplamından %14 (9+5) oranında sigortalıdan kesinti yapılırken, %18,5 (11+7,5) oranında ise işveren tarafından karşılık yatırılmaktadır.

Memurlardan Yapılan Kesintiler

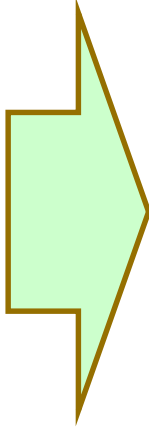
2- Gelir Vergisi: 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa göre Devlet memurlarının gelirleri de gelir vergisine tabidir. Memurların mali ve sosyal haklarından, **ilgili mevzuatında ya da Gelir Vergisi Kanununda gelir vergisine tabi olmadığı belirtilmeyen ödemelerin tamamı gelir vergisi kapsamına girmektedir.** Gelir vergisi matrahının bulunabilmesi için vergiye tabi maaş unsurlarının toplamından kişiden kesilen sigorta primi tutarının çıkarılması gerekmektedir. Vergi oranı, gelir dilimlerine göre farklılık göstermektedir. İlk dilim için oran %15'tir. Hesaplanacak gelir vergisi tutarı, matraha gelir dilimlerine bağlı olarak belirlenmiş olan oranın uygulanması sonucu bulunmaktadır. Ödenecek gelir vergisinin hesaplanmasında ise söz konusu tutardan 1/1/2022 tarihinden itibaren yürürlüğe giren gelir vergisi indirim tutarının düşülmesi gerekmektedir.

3- Damga Vergisi: Aile yardımı ödeneği ile 375 sayılı KHK'nin 28 inci maddesi uyarınca yapılan ek tazminat ödemeleri hariç, yukarıda belirtilen tüm ödeme unsurlarından 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu uyarınca onbinde 759 (%0,759) oranında damga vergisi kesilmektedir. Söz konusu tutardan 1/1/2022 tarihinden itibaren yürürlüğe giren brüt asgari ücret üzerinden hesaplanan vergi indirim tutarının düşülmesi gerekmektedir.

Gelir Vergisi İstisnası

Gelir vergisi istisnasına ilişkin 22/12/2021 tarihli ve 7349 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılan değişikliklere ilişkin 319 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği 27/1/2022 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Gelir Vergisi İstisnası

Hesaplama, aylık brüt asgari ücretten işçi sosyal güvenlik prim gideri ile işsizlik primi düştükten sonra kalan tutara isabet eden tutar kadar vergi istisna edilmektedir.

Hesaplama, aylık oluşan istisna vergi matrahı kümülatif olarak hesaplanıp gelir vergisi tarifesinin ilgili dilimlerinde yer alan oranlarla çarpılması sonucu bulunur.

Aylık Vergi İstisna Tutarı = [(Brüt Asgari Ücret – Sigorta Primi İşçi Payı) x Gelir Vergisi Oranı]

Memurların Örnek Maaş Hesabı (666 Sayılı KHK) 5434'e Göre

Daire Başkanı 1/4 / Eşi çalışmıyor / 2 çocuk (0-6) / 25 Yıl / B Düzey

Unsurlar	Hesaplamışı	Tutar (TL)
1-Ücret	Ücret Göstergesi x Aylık Katsayı / (54.180x0,907796)	49.184,39
2-Tazminat	Tazminat Göstergesi x Aylık Katsayı / (34.575x0,907796)	31.387,05
3-Aile Yardımı Ödeneği	Aile Yrd. Göstergesi X Aylık Katsayı	2.971,22
4-Yabancı Dil Taz.(B)	Yabancı Dil Göstergesi X Aylık Katsayı	453,90
5-İlave Ödeme	İlave Ödeme Göstergesi X Aylık Katsayı	14.492,96
Brüt Ödeme	(1+2+3+4+5)	98.489,52
6- Sigorta Primi İşveren Payı (5434 sayılı Kanun hükümlerine göre kesenek kapsamına giren unsurlar ile oranlar esas alınacaktır.)	[(Aylık gösterge x Aylık katsayı) + (Ek gösterge x Aylık katsayı) + (Taban aylık göstergesi x Taban aylık katsayısı) + (Hizmet yılı x 20 x Aylık katsayı) + (9500 x Ek Göstergeye bağlı tazminat oranı x Aylık katsayı)] x Prim oranı [(1.500x0,907796)+(4.200x0,907796)+(1.000x14,208727)+(25x20x0,907796)+(9500x1,45x0,907796)] x 0,20	6.468,39
7- İlave Sağlık Primi	Emekli keseneği matrahı üzerinden %12	3.881,03
Brüt Gelir	(1+2+3+4+5+6+7)	108.838,94
8- Sigorta Primi (İşveren)		6.468,39
9- İlave Sağlık Primi		3.881,03
10- Sigorta Primi (Kişi)	Emekli keseneği matrahı üzerinden %16	5.174,71
11- Ortalama Aylık Gelir Vergisi	{[(Ücret Tutarı-Emekli keseneği kişi payı) x matrahıya bağlı vergi oranı %15 ila %35]}-(17.002,12*0,15)	4.051,13
12- Damga Vergisi	(Brüt Ödeme- Aile Yardımı Ödeneği) x 0,00759- (20.002,50*0,00759)	573,16
Kesintiler Toplamı	(8+9+10+11+12)	20.148,42
Net Ödeme	(Brüt Gelir - Kesintiler Toplamı)	88.690,52

Memurların Örnek Maaş Hesabı (666 Sayılı KHK)-5510'a Göre

Bakanlık Müfettiş Yardımcısı / 9/1 / Eşi çalışıyor / 1 çocuk (0-6) / 0 Yıl

Unsurlar	Hesaplanması	Tutar (TL)
1-Ücret	Ücret Göstergesi x Aylık Katsayı / (32.855x0,907796)	29.825,64
2-Tazminat	Tazminat Göstergesi x Aylık Katsayı / (16.800x0,907796)	15.250,97
3-Aile Yardımı Ödeneği	Aile Yrd. Göstergesi X Aylık Katsayı	453,90
4-İlave Ödeme	İlave Ödeme Göstergesi X Aylık Katsayı	14.492,96
Brüt Ödeme	(1+2+3+4)	60.023,47
5- Sigorta Primi İşveren Payı (5510 sayılı Kanun hükümlerine göre kesenek kapsamına giren unsurlar ile oranlar esas alınacaktır.)	[(Aylık gösterge x Aylık katsayı) + (Ek gösterge x Aylık katsayı) + (Taban aylık göstergesi x Taban aylık katsayısı) + (Hizmet yılı x 20 x Aylık katsayı) + (9500 x tazminat oranı x Aylık katsayı)] x Prim oranı [(620x0,907796)+(0x0,907796)+(1.000x14,208727)+ (0x20x0,907796) + (9500x(0,92+0,20)x0,907796)] x 0,185	4.519,64
Brüt Gelir	(1+2+3+4+5)	64.543,11
6- Sigorta Primi İşveren Payı		4.519,64
7- Sigorta Primi Kişi Payı	Emekli keseneği matrahı üzerinden %14	3.420,27
8- Ortalama Aylık Gelir Vergisi	{[(Ücret Tutarı-Emekli keseneği kişi payı) x matraha bağlı vergi oranı %15 ila %35]}-(17.002,12*0,15)	1.410,49
9- Damga Vergisi	(Brüt Ödeme- Aile Yardımı Ödeneği) x 0,00759- (20.002,50*0,00759)	300,31
Kesintiler Toplamı	(6+7+8+9)	9.650,71
Ortalama Aylık Net Ödeme	(Brüt Gelir - Kesintiler Toplamı)	54.892,40

Memurların Örnek Maaş Hesabı - 5510'a Göre

Memur - Hizmet Yılı 0			
Kadro D / K	9/1		
Medeni Durumu	Bekar		
Katsayılar		0,907796	14,208727
			0,287892
Hesaplanması			
Gösterge Aylığı	Gösterge X Aylık Katsayı	620	562,83
Ek Gösterge Aylığı	Ek Gösterge X Aylık Katsayı	0	0,00
Taban Aylığı	T. Aylık Göstergesi X T. Aylık Katsayısı	1000	14.208,73
Kıdem Aylığı	Kıdem Göstergesi X Hizmet Yılı X Aylık Katsayı	0	0,00
Yan Ödeme Aylığı	Yan Ödeme Puanı X Yan Katsayısı	500	143,95
Tazminat Tutarı	En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Oran	0,48	4.139,55
Makam Tazminatı	Makam Göstergesi X Aylık Katsayı	0	0,00
Temsil Tazminatı	Temsil Göstergesi X Aylık Katsayı	0	0,00
Aile Yardımı Ödeneği	Gösterge X Aylık Katsayı	0	0,00
Yabancı Dil tazminatı	Gösterge X Aylık Katsayı	0	0,00
Ek Ödeme	En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Oran	0,85	7.330,45
İlave Ödeme	İlave Ödeme Göstergesi X Aylık Katsayı	15.965,00	14.492,96
Brüt Maaş Toplamı			40.878,47
Sigorta Primi (İşveren)	(Gös. Ayl. + Ek Gös. Ayl. + Tab. Ayl. + Kıd. Ayl. + Özel Hizmet Taz. + Makam Taz. + Temsil Taz. + Görev Taz.) x % 18,5		3.498,56
Toplam Gelir			44.377,03
Kesintiler			
Sigorta Primi (İşveren)			3.498,56
Sigorta Primi (Kişi)	Emekli keseneği matrahı üzerinden %14		2.647,56
Gelir Vergisi	[(Gös. Ayl. + Ek Gös. Ayl. + Tab. Ayl. + Kıd. Ayl. + Yan Öd. Ayl.)- (Emekli keseneği kişi payı)] X %15 - (17.002,12 X %15)		0,00
Damga Vergisi	(Brüt Maaş - Aile Yardımı Ödeneği) X 0,00759-(20.002,50 X 0,00759)		158,45
Kesintiler Toplamı	Emekli Kes. + Gelir Ver. + Damga Ver.		6.304,57
Net Maaş	Toplam Gelir – Kesinti Toplamı		38.072,46

926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Tabi Personelin Mali ve Sosyal Hakları ve Hesaplanması

Genel Bilgi

Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının mali ve sosyal hakları genel olarak; 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu, 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu, 2803 sayılı Jandarma Teşkilat Kanunu ile 375 sayılı Kanun Hükümde Kararname ve diğer ilgili mevzuatta düzenlenmiştir.

Askeri personelin mali hakları rütbe ve kademe esasına göre belirlenmiş olup, buna göre Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının mali ve sosyal hakları genel olarak; gösterge aylığı, ek gösterge aylığı, taban aylığı, kıdem aylığı, zamlar (yan ödeme aylığı) hizmet tazminatı, asayiş tazminatı, uçuş, atlayış ve dalış tazminatı, makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı, ek ödeme, tayin bedeli, yabancı dil tazminatı ve aile yardımını ödeneği gibi unsurlardan oluşmaktadır.

TSK Mensuplarının Mali ve Sosyal Hakları

1- Gösterge Aylığı: Gösterge rakamıyla aylık katsayının çarpımı sonucu bulunan tutardır. TSK mensuplarının gösterge aylığı ve gösterge rakamları 926 sayılı Kanunun 137 nci maddesi ve buna Kanuna ekli VI, VII, VIII ve IX sayılı Cetvellerde belirlenmiştir. Gelir ve damga vergisi ile sigorta primine tabidir.

$$\underline{\text{Gösterge Aylığı} = \text{Gösterge} \times \text{Aylık Katsayı}}$$

2- Ek Gösterge Aylığı: Ek gösterge rakamı ile aylık katsayının çarpımıdır. Ek gösterge 926 sayılı Kanunun 137 nci maddesine istinaden rütbe ve dereceye göre ekli I ve III sayılı Cetvellerde belirlenmiştir. 3466 sayılı Kanunun 21 inci maddesindeki düzenlemeye istinaden uzman jandarmaya, astsubaylar için belirlenmiş olan ek göstergelerin 5/6'sı uygulanmaktadır. Gelir ve damga vergisi ile sigorta primine tabidir.

$$\underline{\text{Ek Gösterge} = \text{Ek Gösterge} \times \text{Aylık Katsayı}}$$

3- Taban Aylığı: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

4- Kıdem Aylığı: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

TSK Mensuplarının Mali ve Sosyal Hakları

5- Zamlar: Zamlara ilişkin olarak belirlenen puanlar ile yan ödeme katsayısının çarpımıdır. 926 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi hükmü gereği **Cumhurbaşkanı Kararıyla** düzenlenmektedir. Gelir ve damga vergisine tabidir.

$$\text{Zamlar} = \text{Yan Ödeme Puanı} \times \text{Yan Ödeme Katsayısı}$$

6- Hizmet Tazminatı: Orgeneral aylığına (ek gösterge dahil) 926 sayılı Kanunun ek 17 nci maddesindeki askeri personelin rütbeleri baz alınmak suretiyle belirlenmiş olan oranların uygulanması suretiyle hesaplanmaktadır. (2629 ve 2803 sayılı Kanunlara tabi personel hariç). Sosyal güvenlik açısından 5434 sayılı Kanuna tabi olanlar için sadece damga vergisine, 5510 sayılı Kanuna tabi olanlar için ise damga vergisi ile sigorta primine tabi tutulmaktadır. Ayrıca, anılan madde uyarınca bazı görevlere atanan personel ile bazı birimlerde görev yapan personele ek hizmet tazminatı ödenmektedir.

$$\text{Hizmet Tazminatı} = \text{Orgeneral Aylığı} \times \text{Hizmet Tazminatı Oranı}$$

TSK Mensuplarının Mali ve Sosyal Hakları

7- Uçuş, Atlayış ve Dalış Tazminatı: Türk Silahlı Kuvvetlerine mensup pilot, silah sistem operatörü, uçuş ekibi personeli, paraşütçü, denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamlar ile bunların adaylarına, 2629 sayılı Kanun uyarınca ödenmektedir. En yüksek Devlet memuru aylığı (gösterge ve ek gösterge aylığı) olan “kıstas aylığın” kanunda unvan / rütbe bazında belirtilen oranları üzerinden, aynı Kanuna ekli cetvelde hizmet yılları itibariyle belirlenen oranlarda, aylık uçuş, atlayış ve dalış tazminatı ödenmektedir. Bu Kanun hükümlerine tabi personele ayrıca 926 sayılı Kanuna göre hizmet tazminatı ödenmemektedir. Damga vergisine tabidir.

Uçuş, At. ve Dalış Tazminatı = Kıstas Aylık X unvan ve rütbe bazında belirlenen Oran X Hizmet yılına bağlı Oran

8- Asayiş Tazminatı: 2692 ve 2803 sayılı Kanunlara istinaden Sahil Güvenlik ve Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında görev yapan askeri personele, görev mahalline bağlı olarak Kanunda belirtilen oranların uygulanması suretiyle bulunacak tutarı geçmemek üzere İçişleri Bakanlığınca belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde asayiş tazminatı ödenmektedir. Damga vergisine tabidir.

Asayiş Tazminatı = EYDM Aylığı x Asayiş Taz. Oranı

TSK Mensuplarının Mali ve Sosyal Hakları

9- Makam Tazminatı: Makam tazminatı gösterge rakamı ile aylık katsayının çarpımıdır. Makam tazminatı gösterge rakamları 926 sayılı Kanunun ek 18 inci maddesine istinaden ekli V sayılı cetvelde düzenlenmiştir. Sosyal güvenlik açısından 5434 sayılı Kanuna tabi olanlar için sadece damga vergisine, 5510 sayılı Kanuna tabi olanlar için ise damga vergisi ile sigorta primine tabi tutulmaktadır.

Makam Tazminatı = Makam Tazminatı Göstergesi x Aylık Katsayı

10- Temsil Tazminatı: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

11- Görev Tazminatı: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

12- Ek Ödeme: 375 sayılı KHK'nin ek 9 uncu maddesi uyarınca ödenmekte olan ek ödeme için memurlara ilişkin bölüme bakınız.

13- Tayın Bedeli: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

14- Yabancı Dil Tazminatı: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

15- Aile Yardımı Ödeneği: 926 sayılı Kanunun 153 üncü maddesi uyarınca TSK mensuplarına Devlet memurlarına ödenen tutarda aile yardımı ödeneği ödendiğinden memurlara ilişkin bölüme bakınız.

TSK Mensuplarının Mali ve Sosyal Hakları

16- Ek Tazminat: Memurlara ilişkin bölüme [bakınız](#).

17- İlave Ek Tazminat: 375 sayılı KHK'nin [28/A maddesinde](#) düzenlenmiş olup, olağanüstü hal ilan edilen bölgeler veya Milli Savunma ve İçişleri Bakanlıklarınca müştereken belirlenecek kritik yörelerde özel harekat ve operasyon timi olarak görev yapan TSK mensuplarına, belirlenen **gösterge rakamıyla aylık katsayının çarpımı** sonucu bulunacak tutarda ilave ek tazminat ödenmektedir. Tazminat ödenecek yerleşim birimleri, ödenecek tazminat miktarı ve diğer hususlar Cumhurbaşkanınca tespit edilir.

İlave Ek Tazminat = Ek Tazminat Göstergesi x Aylık Katsayı

18- İlave Ödeme: Memurlara ilişkin bölüme [bakınız](#).

19- Kıbrıs Tazminatı: 500 sayılı Kanunun 1 inci maddesi uyarınca Kuzey Kıbrıs Türk cumhuriyetinde bulunan Türk Askeri Birlikleri personeline bir ayda aldıkları aylık (ek gösterge dahil), taban aylığı, kıdem aylığı, ödenek ve her türlü zam ve tazminat toplamının net tutarının %100'ünü geçmemek üzere Cumhurbaşkanınca tespit edilecek tutarda her ay tazminat ödenmektedir. Söz konusu personele ne oranda tazminat ödeneceği 2002/3698 sayılı BKK ile düzenlenmiştir. ***Kıbrıs Tazminatı = (Gösterge ve Ek Gösterge Aylığı, Taban ve Kıdem Aylığı, Ödenek ve her türlü Zam ve Tazminat toplamı) x Kıbrıs Taz. Oranı***

TSK Mensuplarından Yapılan Kesintiler

1- Gelir Vergisi: Gelir vergisi matrahının bulunması için gelir vergisine tabi maaş unsurlarının toplamından, kişiden kesilen sigorta primi tutarı ile OYAK kesintisinin çıkarılması gerekmektedir.

Diğer hususlar için memurlara ilişkin bölüme bakınız.

2- Sigorta Primi: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

3- Damga Vergisi: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

4- OYAK Kesintisi: 205 sayılı Kanun uyarınca Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının sigorta primine esas olan maaş unsurları üzerinden %10 oranında (bazı personel için farklı oranlar söz konusudur.) kesinti yapılmaktadır.

Sosyal güvenlik prim kesintisi açısından gerek 5510 sayılı Kanuna gerekse 5434 sayılı Kanuna tabi olan tüm personel için OYAK kesintisine ilişkin matrahı oluşturan unsurlar, 5434 sayılı Kanun uyarınca sigorta primine esas olan unsurlardır. Ancak matrah hesabında 1 Eylül 2015 tarihi öncesi tazminat yansıtma oranları esas alınır.

TSK Mensuplarının Örnek Maaş Hesabı – 5434’e Göre

Kıdemli Albay - 1/4 - Evli ve eşi çalışmıyor, 0-6 yaş grubu 1 çocuk - C düzeyi			
Katsayılar		0,907796	14,208727
			0,287892
Hesaplanması			
Gösterge Aylığı	Gösterge X Aylık Katsayı	1500	1.361,69
Ek Gösterge Aylığı	Ek Gösterge X Aylık Katsayı	6400	5.809,89
Taban Aylığı	T. Aylık Göstergesi X T. Aylık Katsayısı	1000	14.208,73
Kıdem Aylığı	Gösterge X Hizmet Yılı X Aylık Katsayı	25	453,90
Yan Ödeme Aylığı	Yan Ödeme Puanı X Yan Katsayısı	86894	25.016,09
Tazminat Tutarı	Orgeneral Aylığı X Oran	2,80	24.147,37
Makam Tazminatı	Makam Göstergesi X Aylık Katsayı	4500	4.085,08
Görev Tazminatı	Görev Göstergesi X Aylık Katsayı X %80	11500	8.351,72
Aile Yardımı Ödeneği	Gösterge X Aylık Katsayı	2773	2.517,32
Yabancı Dil tazminatı	Gösterge X Aylık Katsayı	300	272,34
Tayın Bedeli	Tayın Bedeli Göstergesi X Aylık Katsayı	2400	2.178,71
Ek Ödeme	En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Oran	0,63	5.433,16
İlave Ödeme	İlave Ödeme Göstergesi X Aylık Katsayı	15.965	14.492,96
Brüt Maaş Toplamı			108.328,96
Sigorta Primi (İşveren)	(Gös. Ayl. + Ek Gös. Ayl. + Tab. Ayl. + Kıd. Ayl. + Ek Gös. Bağlı Taz.) x %20		7.212,78
İlave Sağlık Primi	Emekli keseneği matrahı üzerinden %12		4.327,67
Toplam Gelir			119.869,41
Kesintiler			
Sigorta Primi (İşveren)			7.212,78
İlave Sağlık Primi			4.327,67
Sigorta Primi (Kişi)	Emekli keseneği matrahı üzerinden %16		5.770,23
OYAK Kesintisi	Emekli keseneği matrahı üzerinden %10		3.477,03
Gelir Vergisi	[(Gös. Ayl. + Ek Gös. Ayl. + Tab. Ayl. + Kıd. Ayl. + Yan Öd. Ayl.)-(Emekli keseneği kişi payı + OYAK Kesintisi)] X %15 - (17.002,12 X %15)		3.090,14
Damga Vergisi	(Brüt Maaş - Aile Yardımı Ödeneği) X 0,00759-(20.002,50 X 0,00759)		651,29
Kesintiler Toplamı			Emekli Kes. + OYAK Kes. + Gelir Ver. + Damga Ver.
			24.529,14
Net Maaş			Toplam Gelir – Kesinti Toplamı
			95.340,27

2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa Tabi Personelin Mali ve Sosyal Hakları ve Hesaplanması

Genel Bilgi

Öğretim elemanlarının mali ve sosyal hakları genel olarak; 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu ile 375 sayılı Kanun Hükümde Kararname ve diğer ilgili mevzuatta düzenlenmiştir.

Öğretim elemanları; **öğretim üyeleri** (profesör, doçent, doktor öğretim üyesi), **öğretim görevlileri** ve **araştırma görevlilerinden** oluşmaktadır.

Öğretim elemanlarının mali hakları akademik unvana göre belirlenmiş olup, buna göre Öğretim elemanlarının mali ve sosyal hakları genel olarak; gösterge aylığı, ek gösterge aylığı, taban aylığı, kıdem aylığı, üniversite ödeneği, eğitim ve öğretim ödeneği, idari görev ödeneği, geliştirme ödeneği, yükseköğretim tazminatı, akademik teşvik ödeneği makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı, ek ödeme, ek ders ücreti, döner sermaye ödemesi, fazla çalışma ücreti, ek tazminat, yabancı dil tazminatı ve aile yardımı ödeneği gibi unsurlardan oluşmaktadır.

Akademik Personelin Mali ve Sosyal Hakları

1- Gösterge Aylığı: 2914 sayılı Kanununun 5 inci maddesine göre söz konusu personelin aylıklarının hesabında, memurların aylıklarına esas olan gösterge tablosu dikkate alınmaktadır. Gelir ve damga vergisi ile sigorta primine tabidir.

$$\underline{\text{Gösterge Aylığı} = \text{Gösterge} \times \text{Aylık Katsayı}}$$

2- Ek Gösterge Aylığı: Ek göstergeler, 2914 sayılı Kanuna ekli Cetvelde, unvan ve derecelere göre düzenlenmiştir. Ek gösterge rakamı ile aylık katsayının çarpımı sonucu bulunmaktadır. Gelir ve damga vergisi ile sigorta primine tabidir.

$$\underline{\text{Ek Gösterge} = \text{Ek Gösterge} \times \text{Aylık Katsayı}}$$

3- Taban Aylığı: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

4- Kıdem Aylığı: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

Akademik Personelin Mali ve Sosyal Hakları

5- Makam Tazminatı: 2914 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinde düzenlenmiş olup, bu Kanuna ekli cetvelde kadro ve görev unvanlarına göre belirlenmiş gösterge rakamıyla aylık katsayının çarpımı suretiyle hesaplanmaktadır. Sosyal güvenlik açısından 5434 sayılı Kanuna tabi olanlar için sadece damga vergisine, 5510 sayılı Kanuna tabi olanlar için ise damga vergisi ile sigorta primine tabi tutulmaktadır.

Makam Tazminatı = Makam Tazminatı Göstergesi x Aylık Katsayı

6- Temsil Tazminatı: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

7- Görev Tazminatı: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

8- Üniversite Ödeneği: 2914 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince üniversite öğretim elemanlarına, en yüksek Devlet memuru aylığının belli bir oranında verilmektedir. Sosyal güvenlik açısından 5434 sayılı Kanuna tabi olanlar için sadece damga vergisine, 5510 sayılı Kanuna tabi olanlar için ise damga vergisi ile sigorta primine tabi tutulmaktadır.

Üniversite Ödeneği = En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Üniversite Ödeneği Oranı

Akademik Personelin Mali ve Sosyal Hakları

9- İdari Görev Ödeneği: 2914 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi gereği idari görev yapan akademik personele, almakta oldukları aylık (gösterge ve ek gösterge) tutarın belli bir oranında ödenmektedir. Gelir ve damga vergisine tabidir.

İdari Görev Ödeneği = Alınmakta Olunan Aylık X İdari Gör. Öd. Oranı

10- Geliştirme Ödeneği: 2914 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi gereğince yürürlüğe konulan 4/4/2005 tarihli ve 2005/8681 sayılı BKK ile diğer yükseköğretim kurumlarına göre sosyo-ekonomik açıdan daha az gelişmiş yerlerde öğretim yapan ve/veya yeterli sayıda öğretim elemanı sağlanamayan yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim elemanlarına almakta oldukları aylık (gösterge ve ek gösterge) tutarın görev yapılan yerleşim birimi itibarıyla belirlenmiş olan oranı üzerinden geliştirme ödeneği ödenmektedir. Damga vergisine tabidir.

Geliştirme Ödeneği = Alınmakta Olunan Aylık X Gel. Ödeneği Oranı

Akademik Personelin Mali ve Sosyal Hakları

11- Ek Ders Ücreti: 2547 sayılı Kanununun 36 ncı maddesine göre haftalık okutulması mecburi ders saati dışında okutulan ve yürütülen faaliyetler için **öğretim elemanlarına** 2914 sayılı Kanununun 11 inci maddesi uyarınca haftada **en çok 20 saate** kadar ek ders ücreti ödenmektedir. 20 saat olan azami ücretli ek ders süresine ikinci öğretim için **10 saat daha ilave** edilmektedir. Bir saatlik ek ders ücreti, gösterge rakamı ile aylık katsayının çarpımıdır. Gelir ve damga vergisine tabidir. Ayrıca, yaz okullarında ve tezsiz yüksek lisans programlarında ders vermek üzere görevlendirilenlere de ilgili mevzuatı çerçevesinde ek ders ödenmektedir. 3843 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca yürürlüğe konulan 31/3/1994 tarihli ve 94/5593 sayılı BKK uyarınca ikinci öğretimde görev alanlara ek ders ücreti bir kat artırımlı ödenmektedir.

N.Ö Gündüz Ek D. Üc. = Gösterge X Ek Ders Saati X Ay. Katsayı

N.Ö Gece Ek D. Üc. = Gösterge X Ek Ders Saati X Ay. Katsayı X 1.6

İ.Ö Gündüz Ek D. Üc. = Gösterge X Ek Ders Saati X Ay. Katsayı X 2

İ.Ö Gece Ek D. Üc. = Gösterge X Ek Ders Saati X Ay. Katsayı X 3.2

Akademik Personelin Mali ve Sosyal Hakları

12- Eğitim Öğretim Ödeneği: 2914 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi gereğince öğretim elemanlarına en yüksek Devlet memuru aylığı brüt tutarının on ikide biri oranında ödenmektedir. Damga vergisine tabidir.

Eğitim Öğretim Ödeneği = En Yüksek Devlet Memuru Aylığı / 12

13- Yükseköğretim Tazminatı: 2914 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi gereğince profesör, doçent ve yardımcı doçent kadrosunda bulunanlara en yüksek Devlet memuru aylığı brüt tutarının %100'ü, araştırma görevlisi, öğretim görevlisi, okutman, uzman, çevirici ve eğitim-öğretim planlamacısı kadrosunda bulunanlara da en yüksek Devlet memuru aylığı brüt tutarının %115'i oranında her ay ödenmektedir. Damga vergisine tabidir.

Yükseköğr. Tazm.=En Yüksek Devlet Memuru Ayl. X Tazminat Oranı

Akademik Personelin Mali ve Sosyal Hakları

14- Akademik Teşvik Ödeneği: Her bir takvim yılı için, bir önceki yıl, bilim, teknoloji ve sanata katkı sağlayıcı nitelikte yurt içinde veya yurt dışında sonuçlandırılan proje, araştırma, yayın, tasarım, sergi, patent ile çalışmalarına yapılan atıflar, bilim kurulu bulunan uluslararası düzeydeki toplantılarda tebliğ sunma ve almış olduğu akademik ödüller esas alınarak en yüksek Devlet memuru brüt aylık (ek gösterge dâhil) tutarına kadro unvanlarına göre 2914 sayılı Kanununun ek 4 üncü maddesinde belirlenen oranların uygulanması suretiyle ödenmektedir. Damga vergisine tabidir.

Akademik Teşvik Ödeneği = En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Akademik Teşvik Ödeneği Oranı X Akademik Teşvik Puanı

Akademik Personelin Mali ve Sosyal Hakları

15- Döner Sermaye Katkı Payı: 2547 sayılı Kanunun 58 inci maddesinde belirtilen esas ve usuller çerçevesinde döner sermaye bulunan birimlerde görev yapan öğretim elemanlarına, döner sermayeye yaptıkları katkı göz önünde bulundurulmak suretiyle aylık (ek göst. dahil), ödenek (gel. ödeneği hariç) ve her türlü tazminat (makam, temsil ve görev tazminatı hariç) toplamının belirli bir oranında döner sermayeden ödeme yapılmaktadır. Bu ödeme gelir ve damga vergisine tabidir.

DS Katkı Payı = (Gösterge+Ek Gösterge Ayl.+Gel.Ödeneği Hariç Diğer Ödenekler + Makam, Temsil ve Görev Taz. hariç diğer Tazminatlar) X Oran

16- Yabancı Dil Tazminatı: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

17- Aile Yardımı Ödeneği: 2914 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca akademik personele Devlet memurlarına ödenen tutarda aile yardımı ödeneği ödendiğinden memurlara ilişkin bölüme bakınız.

Akademik Personelin Mali ve Sosyal Hakları

18- Ek Ödeme: 375 sayılı KHK'nin ek 9 uncu maddesi uyarınca ödenmekte olan ek ödeme için memurlara ilişkin bölüme bakınız.

19- Fazla Çalışma Ücreti: Yükseköğretim kurumlarının ikinci öğretim yapan birimlerinde görevli **öğretim elemanları** ile **idari personele** yasal çalışma saati bitiminden sonra yaptıkları fazla çalışma süreleri için, 3843 sayılı Kanunun 12 nci maddesi uyarınca mali yılı **bütçe kanununun (K) cetveli** ile belirlenen saat başı **çalışma ücretinin üç katı** tutarında fazla çalışma ücreti ödenmektedir. Bu ödeme gelir ve damga vergisine tabidir. *(21/5/2013 tarihli ve 6486 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi ile yeniden getirilmiştir.)*

20- Ek Tazminat: 375 sayılı KHK'nin 28/B maddesinde düzenlenmiş olup, memurlara ilişkin bölüme bakınız.

21- İlave Ödeme: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

Akademik Personelden Yapılan Kesintiler

1- Gelir Vergisi: Gelir vergisi matrahının bulunması için gelir vergisine tabi maaş unsurlarının toplamından, kişiden kesilen sigorta primi tutarı çıkarılması gerekmektedir.

Diğer hususlar için memurlara ilişkin bölüme bakınız.

2- Sigorta Primi: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

3- Damga Vergisi: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

Akademik Personelin Örnek Maaş Hesabı – 5434’e Göre

Profesör 4 yıllık - 1/4 Evli ve eşi çalışıyor, 0-6 yaş grubu üzeri 2 çocuk - (B) düzeyi

Katsayılar	0,907796	14,208727	0,287892
Hesaplanması			
Gösterge Aylığı	Gösterge X Aylık Katsayı	1500	1.361,69
Ek Gösterge Aylığı	Ek Gösterge X Aylık Katsayı	7000	6.354,57
Taban Aylığı	T. Aylık Göstergesi X T. Aylık Katsayısı	1000	14.208,73
Kıdem Aylığı	Gösterge X Hizmet Yılı X Aylık Katsayı	25	453,90
Üniversite Ödeneği	En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Oran	2,45	21.128,95
Eğitim ve Öğretim Ödeneği	En Yüksek Devlet Memuru Aylığı / 12		718,67
Makam Tazminatı	Makam Göstergesi X Aylık Katsayı	6000	5.446,78
Görev Tazminatı	Görev Göstergesi X Aylık Katsayı X %80	15000	10.893,55
Aile Yardımı Ödeneği	Gösterge X Aylık Katsayı	500	453,90
Yabancı Dil tazminatı	Gösterge X Aylık Katsayı	500	453,90
Ek Ödeme	En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Oran	0,70	6.036,84
İlave Ödeme	İlave Ödeme Göstergesi X Aylık Katsayı	15965	14.492,96
Yükseköğretim Tazminatı	En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Oran	1,00	8.624,06
Akademik Teşvik Ödeneği	En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Oran (%100) X Puan (%80)	0,80	6.899,25
Brüt Maaş Toplamı			97.527,75
Sigorta Primi (İşveren)	(Gös. Ayl. + Ek Gös. Ayl. + Tab. Ayl. + Kıd. Ayl. + Ek Gös. Bağlı Taz.) x %20		7.839,16
İlave Sağlık Primi	Emekli keseneği matrahı üzerinden %12		4.703,50
Toplam Gelir			110.070,41
Kesintiler			
Sigorta Primi (İşveren)			7.839,16
İlave Sağlık Primi			4.703,50
Sigorta Primi (Kişi)	Emekli keseneği matrahı üzerinden %16		6.271,33
Gelir Vergisi	[(Gös. Ayl. + Ek Gös. Ayl. + Tab. Ayl. + Kıd. Ayl.)-(Emekli keseneği kişi payı)] X %15 - (17.002,12 X %15)		0,00
Damga Vergisi	(Brüt Maaş - Aile Yardımı Ödeneği) X 0,00759-(20.002,50 X 0,00759)		584,97
Kesintiler Toplamı			19.398,96
Net Maaş			90.671,45

2802 sayılı Hakim ve Savcılar Kanununa Tabi Personelin Mali ve Sosyal Hakları ve Hesaplanması

Genel Bilgi

Hakim ve savcılarının mali ve sosyal hakları genel olarak; 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununda düzenlenmiştir.

Hakim ve Savcılarının mali ve sosyal hakları 2802 sayılı Kanunda düzenlenmiştir. Anılan Kanunda 5536 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme ile hakim ve savcılarının maaş sistemi, memurlara benzer bir maaş sistemi yapısından kadro karşılığı sözleşmeli istihdam edilen personelin maaş sistemine benzer bir yapıya dönüşmüştür

Yapılan düzenleme ile kıstas aylık ve yargı ödeneği unsurları getirilmiştir.

Kıstas Aylık: En yüksek Devlet memuruna malî haklar kapsamında fiilen yapılmakta olan her türlü ödemeler toplamının brüt tutarıdır.

Yargı Ödeneği: Ödenmekte olan brüt aylığın %10'u üzerinden hesaplanan tutardır.

Hakim ve Savcılarının Mali ve Sosyal Hakları

1- Brüt Aylık: Kıstas aylığı oluşturan;

- Ücret Tutarı,
- İkramiye,
- Özel Hizmet Tazminatı,
- Fazla Çalışma Ücreti,
- Makam Tazminatı,

unsurlarına hakim ve savcılarının bulunduğu görev, sınıf ve derecesine bağlı olarak anılan **2802 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde** belirtilen oranın uygulanması sonucu bulunacak tutarda aylık ödenmektedir.

En yüksek Devlet memuruna yapılan ödemelerden (kıstas aylığı oluşturan ödeme unsurlarından) vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanlar, hakimlere yapılacak ödemelerde de aynı şekilde vergi ve diğer kesintilere tabi değildir.

Brüt Aylık = Kıstas Aylığı Oluşturan Her Bir Ödeme Unsuru X Oran

Hakim ve Savcuların Mali ve Sosyal Hakları

2- Yargı Ödeneği: Hakim ve savcılara ödenmekte olan brüt aylıklarının %10'u oranında yargı ödeneği ödenmektedir. Damga vergisi tabidir.

$$\underline{\text{Yargı Ödeneği} = \text{Brüt Aylık} \times \text{Yargı Ödeneği Oranı}}$$

3- Ek ödeme: Adalet müfettişlerine, ödenmekte olan brüt aylıklarının %5'i oranında ek ödeme ödenmektedir. Damga vergisi tabidir.

$$\underline{\text{Ek Ödeme} = \text{Brüt Aylık} \times \text{Ek Ödeme Oranı}}$$

4- Ek Tazminat: 2802 sayılı Kanununun 106 ncı maddesi uyarınca hakim ve savcılara (22.500, 26.000, 30.000, 35.000, 40.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ek tazminat ödenir. Damga vergisi tabidir.

$$\underline{\text{Ek Tazminat} = \text{Gösterge} \times \text{Aylık Katsayısı}}$$

Hakim ve Savcuların Mali ve Sosyal Hakları

5- Aile Yardımı Ödeneği: 2802 sayılı Kanunun 111 inci maddesi uyarınca hakim ve savcılara Devlet memurlarına ödenen tutarda aile yardımı ödeneği ödendiğinden memurlara ilişkin bölüme [bakınız](#).

6- Yabancı Dil Tazminatı: 2802 sayılı Kanunun 106 ncı maddesinin beşinci fıkrasındaki düzenleme; 3/4/2009 tarihli RG yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 20/11/2008 tarihli ve E.2007/104, K.2008/164 sayılı Kararıyla yabancı dil tazminatı yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline hükmedilmiş olması nedeniyle hakim ve savcılar, yabancı dil tazminatından yeniden yararlanır hale gelmişlerdir. Memurlara ilişkin bölüme [bakınız](#).

Hakim ve Savcı Yardımcılarının Mali ve Sosyal Hakları

Hakim ve Savcı Yardımcıları: Bunlar 657 sayılı Kanuna tabi olup, bunların mali ve sosyal hakları hakim ve savcılardan farklı düzenlenmiştir. Buna göre hakim ve savcı adaylarına; 657 sayılı Kanunda yer alan gösterge rakamı üzerinden **gösterge aylığı**, **taban aylığı**, 2802 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi uyarınca **kıstas aylığın %25'i oranında ek ödeme**, **aile yardımı ödeneği** ve **yabancı dil tazminatı** verilmektedir.

Gösterge aylığı ile taban aylığı gelir ve damga vergisine tabi iken, ek ödeme ve yabancı dil tazminatı sadece damga vergisine tabidir.

Hakim ve savcı adayları, 5510 sayılı Kanununun 4/c maddesi kapsamında sigortalı olup, prim kesintisi açısından;

- 5434 sayılı Kanuna tabi olanlar için bu Kanuna göre belirlenen prime esas kazançları esas alınmaktadır. Detaylı bilgi için memurlara ilişkin bölüme bakınız.

- 5510 sayılı Kanuna tabi olanlar için ise 80 inci maddede yer alan düzenlemeye göre; **gösterge aylığı** ve **taban aylığı** ile 2802 sayılı Kanun uyarınca ödenmekte olan **ek ödeme prime esas kazancı oluşturmaktadır**. Diğer hususlara ilişkin detaylı bilgi için memurlara ilişkin bölüme bakınız.

Hakim ve Savcılardan Yapılan Kesintiler

1- Gelir Vergisi: Brüt aylığın hesaplanmasında kıstas aylığı oluşturan unsurlardan sözleşme ücreti ve ikramiye gelir vergisine tabidir. Brüt aylığın içerisinde yer alan sözleşme ücreti ve ikramiye toplamından, kişiden kesilen sigorta primi tutarının çıkarılması gerekmektedir. Diğer hususlar için memurlara ilişkin bölüme bakınız.

2- Sigorta Primi: Hakim ve savcılar, 5510 sayılı Kanununun 4/c maddesi kapsamında sigortalı olup, bunların prim kesintileri, prim kesintisi açısından; **5434 sayılı Kanuna tabi olanlar için** aylık sistemlerinde değişiklik yapılmadan önce aylıklarının hesaplanmasına esas alınan sınıf ve derecelere tekabül eden ve sigorta primine esas kazanç matrahına giren unsurlar esas alınmak suretiyle, **5510 sayılı Kanuna tabi olanlar için** ise 80 inci maddede yer alan hükme göre, halihazırda aylıklarının hesaplanmasında esas alınan emsal kadronun (EYDM) prime esas kazanç matrahına aylığının hesaplanmasında kullanılan oranın uygulanması suretiyle hesaplanmaktadır. Diğer hususlara ilişkin memurlara ilişkin bölüme bakınız.

3- Damga Vergisi: Aile yardımını ödeneği dışındaki diğer tüm ödeme unsurları damga vergisine tabi olup, diğer hususlar için memurlara ilişkin bölüme bakınız.

Hakim ve Savcıların Örnek Maaş Hesabı – 5534’e Göre

1. Sınıf Hakim - Kadro D.K 1/4 - Kıdem Yılı 25			
Veriler	Aylık Oranı / Yargı Ödeneği Oranı	0,86	0,10
	Kıstas Aylık Unsurları		
	EYDMA Ücret Tutarı	51.199,69	
	Makam Tazminatı Göstergesi	7500	
	Özel Hizmet Tazminatı Oranı	3,45	
	Fazla Çal. Esas Oran	0,35	
	Aylık Katsayı	0,907796	
	Taban Aylık Katsayısı	14,208727	
	Hesaplanması	1- Ücret Tutarı	EYDMA Ücret Tutarı X Aylık Oranı
2- İkramiye		(EYDMA Ücret Tutarı / 2) X Aylık Oranı	22.015,87
3- Özel Hizmet Tazminatı		En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Özel Hizmet Taz. Oranı X Aylık Oranı	25.587,59
4- Makam Tazminatı		Makam Taz. Göstergesi X Aylık Katsayı X Aylık Oranı	5.855,28
5- Fazla Çalışma Ücreti		En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Fazla Çal. Esas Oran X Aylık Oranı	2.595,84
BRÜT AYLIK		(1 + 2 + 3 + 4 + 5)	100.086,32
Yargı Ödeneği		Brüt Aylık X Oran	10.008,63
Ek Tazminat		Gösterge (35.000) X Aylık Katsayısı	31.772,86
İlave Ödeme		İlave Ödeme Göstergesi X Aylık Katsayı	14.492,96
Brüt Maaş Toplamı		156.360,77	
Sigorta Primi (İşveren)	(Gös. Ayl. + Ek Gös. Ayl. + Tab. Ayl. + Kıd. Ayl. + Ek Gös. Bağlı Taz.) x %20 (1500x0,907796 + 7800x0,907796 + 1000x14,208727 + 25x20x0,907796 + 9500x0,907796x2,15)*0,20	8.329,37	
İlave Sağlık Primi	Emekli keseneği matrahı üzerinden %12	4.997,62	
Toplam Gelir		169.687,76	
Kesintiler	Sigorta Primi (İşveren)		8.329,37
	İlave Sağlık Primi		4.997,62
	Sigorta Primi (Kişi)	Emekli keseneği matrahı üzerinden %16	6.663,50
	Gelir Vergisi	(Ücret Tutarı + İkramiye - Emekli keseneği Kişi) X %15 - (17.002,12 X 0,15)	6.357,30
	Damga Vergisi	(Brüt Maaş) X 0,00759-(20.002,50*0,00759)	1.034,96
	Kesintiler Toplamı	Emekli Kes. + Gelir Ver. + Damga Ver.	27.382,75
Net Maaş	Brüt Maaş – Kesinti Toplamı	142.305,01	

Hakim ve Savcıların Örnek Maaş Hesabı – 5510’a Göre

Hakim - Kadro D.K 8/1 - Kıdem Yılı 2			
Veriler	Aylık Oranı / Yargı Ödeneği Oranı	0,41	0,10
	Kıstas Aylık Unsurları		
	EYDMA Ücret Tutarı	51.199,69	
	Makam Tazminatı Göstergesi	7500	
	Özel Hizmet Tazminatı Oranı	3,45	
	Fazla Çal. Esas Oran	0,35	
	Aylık Katsayı	0,907796	
	Taban Aylık Katsayısı	14,208727	
Hesaplanması	1- Ücret Tutarı	EYDMA Ücret Tutarı X Aylık Oranı	20.991,87
	2- İkramiye	(EYDMA Ücret Tutarı / 2) X Aylık Oranı	10.495,94
	3- Özel Hizmet Tazminatı	En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Özel Hizmet Taz. Oranı X Aylık Oranı	12.198,74
	4- Makam Tazminatı	Makam Taz. Göstergesi X Aylık Katsayı X Aylık Oranı	2.791,47
	5- Fazla Çalışma Ücreti	En Yüksek Devlet Memuru Aylığı X Fazla Çal. Esas Oran X Aylık Oranı	1.237,55
	BRÜT AYLIK	(1 + 2 + 3 + 4 + 5)	47.715,57
	Yargı Ödeneği	Brüt Aylık X Oran	4.771,56
	Ek Tazminat	Gösterge (22.500) X Aylık Katsayısı	20.425,41
	İlave Ödeme	İlave Ödeme Göstergesi X Aylık Katsayı	14.492,96
	Brüt Maaş Toplamı		87.405,50
Sigorta Primi (İşveren)	(Başbakanlık Müsteşarının sigorta prim matrahı toplamı x Aylık Oranı)x%18,5 (Gös. Ayl. + Ek Gös. Ayl. + Tab. Ayl. + Kıd. Ayl. + Özel Hizmet Taz. + Makam Taz. + Temsil Taz. + Görev Taz.) x Aylık Oranı x %18,5 (1500x0,907796 + 1900x0,907796 + 1000x14,2087275 + 25x20x0,907796 + 9500x0,907796x3,45 + 15000x0,907796+ 20000x0,907796) x 0,41 x 0,185	5.924,18	
Toplam Gelir		93.329,68	
Kesintiler	Sigorta Primi (İşveren)		5.924,18
	Sigorta Primi (Kişi)	Emekli keseneği matrahı üzerinden %14	4.483,16
	Gelir Vergisi	(Ücret Tutarı + İkramiye - Emekli keseneği Kişi) X %15 - (17.002,12 X 0,15)	1.500,38
	Damga Vergisi	(Brüt Maaş) X 0,00759-(20.002,50*0,00759)	511,59
	Kesintiler Toplamı	Emekli Kes. + Gelir Ver. + Damga Ver.	12.419,32
Net Maaş	Brüt Maaş – Kesinti Toplamı	80.910,36	

657 Sayılı Kanununun 4/B Maddesi Kapsamında Çalışanların Mali ve Sosyal Hakları ve Hesaplanması

Genel Bilgi

657 sayılı Kanununun 4/B maddesi ile 6/6/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen esas ve usuller çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşlarında sözleşmeli personel istihdam edilmektedir. Bu kapsamda istihdam edilecek sözleşmeli personele yapılacak ödemeler ile istihdamına ilişkin diğer esas ve usuller, 7/15754 sayılı Kararnamede düzenlenmiştir.

Bu kapsamda çalıştırılacak sözleşmeli personelin sayısı, sözleşme ücreti ve çalışma süreleri, her yıl ilgili kurumun önerisi üzerine Cumhurbaşkanlığınca saptanır.

4688 sayılı Kanununa göre sözleşme ücret tavanı, toplu sözleşme kapsamında belirlenmektedir.

Sözleşme süreleri bütçe yılı ile sınırlıdır.

4/B Kapsamında Çalışanların Mali ve Sosyal Hakları

1- Sözleşme Ücreti: Sözleşmeli personele ödenecek sözleşme ücreti, ilgili kurumun önerisi üzerine Cumhurbaşkanlığınca vize edilmektedir. Kurumlar vize edilen ücretin altında ilgili personel ile sözleşme imzalayabilmektedir. Gelir ve damga vergisi ile sigorta primine tabidir.

2- Ek Ödeme: 375 sayılı KHK'nin ek 9 uncu maddesi uyarınca çıkarılan ve 2012/2665 sayılı BKK'da belirlenen oran ile EYDM aylığının çarpımı sonucu bulunacak tutarda ek ödeme yapılmaktadır. Damga vergisine tabidir.

3- Aile Yardımı Ödeneği: Sözleşmeli personele 375 sayılı KHK'nin Ek 8 inci maddesine göre Devlet memurlarına ödenen tutarda aile yardımı ödeneği ödendiğinden memurlara ilişkin bölüme bakınız.

4- Diğer Ödemeler: Öğretmenlere **öğretim yılına hazırlık ödeneği** ile aylık karşılığı ders görevini dolduranlara **ek ders ücreti** ödenmektedir. Ek ders ücreti gelir ve damga vergisine, öğretim yılına hazırlık ödeneği ise sadece damga vergisine tabidir.

5- İlave Ödeme: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

4/B'lilerin Mali ve Sosyal Haklarından Yapılan Kesintiler

1- Gelir Vergisi: 4/B maddesi kapsamında sözleşmeli çalışan personele yapılan ödemelerden sözleşme ücreti ve ek ders ücreti gelir vergisine tabidir. Vergiye ilişkin diğer hususlar için memurlara ilişkin bölüme bakınız.

2- Sigorta Primi: Bu kapsamda sözleşmeli çalışan personel, **5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi** kapsamında sigortalı olup, söz konusu personele yapılan ödemelerden nelerin prime esas kazanç kapsamına gireceği ve prime esas kazanca uygulanacak prim oranları ile prime esas kazancın alt ve üst sınırı anılan Kanunun 80, 81 ve 82 nci maddelerinde düzenlenmiştir. Bu kapsamda sözleşmeli personele yapılan ödemelerden bu Kanunda yer alan **kazancın alt (asgari ücret tutarı) ve üst (asgari ücretin 7,5 katı) sınırı** göz önünde bulundurmak suretiyle kişiden %14 oranında, işverenden ise %20,75 oranında prim kesilmektedir.

3- Damga Vergisi: Sözleşmeli personele yapılan tüm ödeme unsurları damga vergisine tabi olup, diğer hususlar için memurlara ilişkin bölüme bakınız.

4/B'li Çalışanlara İlişkin Örnek Maaş Hesabı

Veriler	Pozisyon Unvanı	Öğretmen	
	Hizmet Yılı	5 Yıldan az	
	Sözleşme Ücreti	26.805,22	
	Ek Ödeme Oranı	0,65	
Hesaplanması	Sözleşme Ücreti	Cumhurbaşkanlığınca vize edilmekte kurum tarafından belirlenmektedir.	26.805,22
	Ek Ödeme Tutarı	En yüksek Devlet memuru aylığı x ek ödeme oranı	5.605,64
	İlave Ödeme Tutarı	İlave Ödeme Göstergesi X Aylık Katsayı	14.492,96
	Brüt Ücret Toplamı		46.903,82
	Sigorta Primi (İşveren)	(Alt ve üst sınır içerisinde olmak kaydıyla sözleşme ücreti) x %20,75	5.562,08
	Gelirler Toplamı		52.465,90
Kesintiler	Sigorta Primi (İşveren)		5.562,08
	Sigorta Primi (Kişi)	Sigorta prim matrahı üzerinden %14	3.752,73
	Gelir Vergisi	((Sözleşme Ücreti-Sigorta Primi Kişi Payı) x %15) - 11.402,32 x 0,15)	907,56
	Damga Vergisi	Brüt Ücret x 0,00759- (13.414,50*0,00759)	204,18
	Kesintiler Toplamı		Sigorta Primi + Gelir Vergisi + Damga Vergisi
NET ÜCRET		GELİRLER TOPLAMI - KESİNTİLER TOPLAMI	42.039,35

Kamu İktisadi Teşebbüslerinde İstihdam Edilen Personelin Mali ve Sosyal Hakları

GENEL

233 sayılı KHK'ya tabi KİT ve bağılı ortaklıkları personelinin özlük hakları 399 sayılı KHK ile düzenlenmiştir.

Memur, işçi ve sözleşmeli olmak üzere üç tür istihdam şekli mevcuttur.

399 s. KHK'ya ekli (I) sayılı cetvelde görevli personel (**memur**) aylık ve özlük hakları bakımından 657 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

399 s. KHK'ya ekli (II) sayılı cetvelde görevli personele (**sözleşmeli**) ödenecek sözleşme ücreti 399 sayılı KHK'nin 25/c maddesinde düzenlenmiştir.

Sözleşmeli personele ödenecek sözleşme ücretlerinin tavanı her yıl bütçe kanunu ile belirlenmektedir. Ancak, kamu personeli için uygulanan aylık katsayısının mali yılın ikinci yarısı için değiştirilmesi veya mali yıl içinde 657 sayılı kanunun mali ve sosyal haklara ilişkin hükümlerinde değişiklik yapılması halinde sözleşme ücretlerinin tavanını değiştirmeye Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır.

4688 sayılı Kanununa göre sözleşme ücret tavanı, toplu sözleşme kapsamında belirlenmektedir.

KİT- Sözleşmeli Personelin Mali ve Sosyal Hakları

1- Sözleşme Ücreti: Sözleşmeli personelin sözleşme ücreti;

a-Temel Ücret : 399 sayılı KHK'nin 26. maddesinde düzenlenmiş olup, temel ücret tutarları teşebbüs ve bağlı ortaklıklarca tespit edilmektedir. Fakat uygulanacak azami temel ücret miktarına ilişkin teklifler, teşebbüs ve bağlı ortaklıklarca Devlet Personel Başkanlığına gönderilir. Bu teklifler DPB'nca teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında ücret dengesi ve uygulama birliği sağlamaya yönelik önerilerle birlikte Cumhurbaşkanının onayına sunulmaktadır.

29/12/2020 tarihli ve 3342 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile temel ücretler belirlenmiş ve 18/7/2017 tarihli ve 2017/T-8 Sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı yürürlükten kaldırılmıştır.

Temel Ücret = Cumhurbaşkanı Kararı ile belirlenmektedir.

b-Başarı Ücreti: KHK'nin 27. maddesinde düzenlenmiş olup, sicil ve başarı değerlemesi sonucundaki düzeylerine bağlı olarak temel ücretin belirli bir oranında (%8-%2) başarı ücreti ödenmektedir.

Başarı Ücreti = Temel ücret X Başarı Düzeyi Oranı

c-Kıdem Ücreti: KHK'nin 28. maddesinde düzenlenmiş olup, bir sosyal güvenlik kuruluşuna prim ödemek suretiyle geçen hizmet süresine bağlı olarak temel ücretin belirli bir oranında (%2-%5) kıdem ücreti verilmektedir.

Kıdem Ücreti = Temel ücret X Kıdem Yılı Oranı

KİT- Sözleşmeli Personelin Mali ve Sosyal Hakları

2- Fazla Çalışma Ücreti: Normal çalışma saatleri dışında yaptırılacak fazla çalışmalar karşılığında bütçe kanununda belirlenen miktarda saat başı fazla çalışma ücreti ödenmektedir.

3- Yabancı Dil Tazminatı: Yabancı dil seviye tespit sınavı sonucu dil bilgisi seviyesine bağlı olarak temel ücretin belirli bir oranında (% 10-%2) oranında bilinen her yabancı dil için ödeme yapılır.

$$\underline{Y. Dil Taz. = Temel ücret \times Y. Dil Seviye Oranı}$$

4- Ek Ödeme: 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi kapsamına alınan KİT personelinin (memur ve sözleşmeli) ek ödemeleri KHK'ya ekli I sayılı cetvelde belirlenmiştir.

$$\underline{Ek Ödeme = EYDM aylığı \times ek ödeme oranı}$$

5- Aile Yardımı Ödeneği: Sözleşmeli personele 375 sayılı KHK'nin Ek 8 inci maddesine göre Devlet memurlarına ödenen tutarda aile yardımı ödeneği ödendiğinden memurlara ilişkin bölüme bakınız.

KİT Sözleşmeli Personeline İlişkin Örnek Maaş Hesabı

Veriler	Pozisyon Unvanı	Teknisyen 6/2	Hizmet Süresi 18 Yıl
	Temel Ücret	35.919,99	
	Başarı Oranı	%2	
	Kıdem Oranı	%4	
	Ek Ödeme Oranı	0,52	
Kesintiler	Başarı Ücreti	Temel Ücret x Başarı Oranı	718,40
	Kıdem Ücreti	Temel Ücret x Kıdem Oranı	1.436,80
	Sözleşme Ücreti	(Temel Ücret + Başarı Ücreti + Kıdem Ücreti)	38.075,19
	Ek Ödeme Tutarı	En yüksek Devlet memuru aylığı x Ek Ödeme Oranı	4.484,51
	İlave Ödeme	İlave Ödeme Göstergesi x Aylık Katsayı	14.492,96
	Brüt Gelir	(Sözleşme Ücreti + Ek Ödeme+İlave Ödeme)	57.052,66
	Sigorta Primi (İşveren)	[(Aylık gösterge x Aylık katsayı) + (Ek gösterge x Aylık katsayı) + (Taban aylık göstergesi x Taban aylık katsayısı) + (Hizmet yılı x 20 x Aylık katsayı) + (9500 x Ek Göstergeye bağlı tazminat oranı x Aylık katsayı)] x Prim oranı [(785x0,907796)+(0x0,907796)+(1.000x14,208727)+ (18x20x0,907796) + (9500x0,55x0,907796)] x 0,20	3.998,28
	İlave Sağlık Primi	Emekli keseneği matrahı üzerinden %12	2.398,97
	Gelirler Toplamı	(Brüt Gelir + Sigorta Primi İşveren + İlave Sağlık Primi)	63.449,91
Kesintiler	Sigorta Primi (İşveren)		3.998,28
	İlave Sağlık Primi		2.398,97
	Sigorta Primi (Kişi)	Sigorta prim matrahı üzerinden %16	3.198,62
	Gelir Vergisi	((Sözleşme Ücreti-Sigorta Primi Kişi Payı) x %15) - (17.002,12 x 0,15)	2.681,17
	Damga Vergisi	(Brüt Gelir) x 0,00759 - (20.002,5 x 0,00759)	281,21
	Kesintiler Toplamı	Sigorta Primi + Gelir Vergisi + Damga Vergisi	12.558,24
NET ÜCRET		GELİRLER TOPLAMI - KESİNTİLER TOPLAMI	50.891,66

Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personelin Mali ve Sosyal Hakları

KKS'li Personelin Mali ve Sosyal Hakları

- Bilindiği üzere, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ek 12 nci maddenin üçüncü fıkrasıyla, kamu idarelerinde kadro karşılığı sözleşmeli personel çalıştırılmasının kanuni dayanağını oluşturan mevzuat hükümleri 14/1/2012 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmış ancak söz konusu mevzuat hükümlerinin 14/1/2012 tarihi itibarıyla kadro karşılığı sözleşmeli personel statüsünde çalışmakta olanlar hakkında, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 10, geçici 12 ve geçici 16 ncı madde hükümleri dikkate alınmak suretiyle uygulanmaya devam edeceği hüküm altına alınmıştır.

Maaş hesabında dikkate alınan unsur;

- Sözleşme Ücreti
- İkramiye
- Özel Hizmet Tazminatı
- Fazla Çalışma
- Aile Yardımı
- Yabancı Dil Tazminatı
- İlave Ödeme

KKS'li Personelin Mali ve Sosyal Hakları

Sözleşme Ücreti: KKS'li personele ödenecek ücretin taban ve tavan tutarları ya teşkilat kanunlarında ya da ilgili kanunların verdiği yetkiye istinaden yürürlüğe konulan Bakanlar Kurulu kararlarıyla tespit edilmekteyken 4688 sayılı Kanun uyarınca artık sözleşme ücret tavanı, toplu sözleşme kapsamında belirlenmekte ve bu rakam altında kalınmak kaydıyla personel ile kurum yetkilisi arasında sözleşme imzalanmaktadır. Sözleşme ücreti gelir ve damga vergisine tabidir.

İkramiye: Teşkilat kanunlarında ya da ilgili kanunların verdiği yetkiye istinaden yürürlüğe konulan Bakanlar Kurulu kararlarında düzenleme bulunanlara; Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında aylık sözleşme ücreti tutarında ikramiye verilmektedir. Ayrıca, bazı kamu idarelerinde çalışanlara Haziran ve Aralık aylarında teşvik ikramiyesi de ödenmektedir. Sözleşme ücreti gelir ve damga vergisine tabidir.

KKS'li Personelin Mali ve Sosyal Hakları

Özel Hizmet Tazminatı Tutarında Yapılan Ödeme: Sözleşmeli personele, sözleşme ücretlerine ilave olarak Yan Ödeme Kararnamesinde bulunduğu kadro için belirlenen ÖHT oranlarının tamamı 6/2/1997 tarihli ve 97/9021 sayılı BKK uyarınca ödenmektedir. Sadece damga vergisine tabidir.

ÖHT: EYDMA x Yan Ödeme Kararnamesindeki oran

Fazla Çalışma Ücreti: Teşkilat kanunlarında ve dolayısıyla sözleşmeli personel çalıştırılmasına ilişkin Bakanlar Kurulu kararlarında fazla çalışma ücreti ödeneceği belirtilen sözleşmeli personele, en yüksek Devlet memuru aylığı üzerinden derecelerine göre farklı oranlarda nispi fazla çalışma ücreti ödenmektedir. Sadece damga vergisine tabidir.

FCÜ: EYDMA x FCÜ oranı

KKS'li Personelin Mali ve Sosyal Hakları

Aile Yardımı Ödeneği: Kadro karşılığı sözleşmeli personele Devlet memurlarına ödenen tutarda aile yardımını ödeneği verildiğinden memurlara ilişkin bölüme [bakınız](#).

Yabancı Dil Tazminatı: Kadro karşılığı sözleşmeli personele Devlet memurlarına ödenen tutarda yabancı dil tazminatı verildiğinden memurlara ilişkin bölüme [bakınız](#).

İlave Ödeme: Memurlara ilişkin bölüme [bakınız](#).

KKS'li Personelden Yapılan Kesintiler

1- Gelir Vergisi: Gelir vergisi matrahının bulunması için gelir vergisine tabi maaş unsurlarının toplamından, kişiden kesilen sigorta primi tutarı çıkarılması gerekmektedir.

Diğer hususlar için memurlara ilişkin bölüme bakınız.

2- Sigorta Primi: KKS'li personel sosyal güvenlik primi yönünden 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi kapsamında sigortalıdır. Ekim 2008'den sonra ilk defa sigortalı olanlar 5510 sayılı Kanuna, anılan tarihten önce sigortalı olanlar ise 5434 sayılı kanuna tabidir. Prim kesintisi açısından; tabi olunan Kanuna (5434 veya 5510) göre işgal edilen kadronun aylığına ilişkin verilerden sigorta primine esas kazanç matrahına giren unsurlar esas alınmaktadır. 5434 sayılı Kanuna tabi olanların prim matrahı ve oranı mül. 14 ve mülga ek 70 nci maddelerde düzenlenmiş, 5510 sayılı Kanuna tabi olanların prim matrahı ve oranı ise 80 ve 81 inci maddelerde düzenlenmiştir.

3- Damga Vergisi: Memurlara ilişkin bölüme bakınız.

KKS'li Personele İlişkin Örnek Maaş Hesabı

Başbakanlık/Daire Başkanı - 1/4 Evli ve eşi çalışıyor - 2 çocuk (1- 0-6 / 1 - diğer) - 25 Yıl - B Düzey		
Katsayılar		0,907796
Hesaplanması		
1- Sözleşme Ücreti	Sözleşme Ücreti: 39.285,81	39.285,81
2- İkramiye	Sözleşme Ücretinin Yarısı*	19.642,91
3- Özel Hizmet Tazminatı	ÖHT Oranı x EYDM Aylığı (%200 x 9500 x 0,907796)	17.248,12
4- Fazla Çalışma Ücreti	Fazla Çalışma Ücreti Oranı x EYDM Aylığı (%35 x 9500 x 0,907796)	3.018,42
5- Aile Yardımı Ödeneği	Gösterge X Aylık Katsayısı ((250+500) x 0,907796)	680,85
6- Yabancı Dil tazminatı	Gösterge X Aylık Katsayısı (600 x 0,907796)	544,68
7- İlave Ödeme	İlave Ödeme Göstergesi X Aylık Katsayı (15965 x 0,907796)	14.492,96
Brüt Ödeme	(1+2+3+4+5+6+7)	94.913,75
7- Sigorta Primi (İşveren)	(Gös. Ayl. + Ek Gös. Ayl. + Tab. Ayl. + Kıd. Ayl. + Ek Gös. Bağlı Taz.) x %20 [(1.500 x 0,907796) + (3.600 x 0,907796) + (1.000 x 0,907796) + (20 x 25 x 0,907796) + (9.500 x 1,45 x 0,907796)] x 0,20	6.468,39
8- İlave Sağlık Primi	Emekli keseneği matrahı üzerinden %12	3.881,03
Brüt Gelir	(1+2+3+4+5+6+7+8)	105.263,17
Kesintiler		
9- Sigorta Primi (İşveren)		6.468,39
10- İlave Sağlık Primi		3.881,03
11- Sigorta Primi (Kişi)	Emekli keseneği matrahı üzerinden %16	5.174,71
12- Gelir Vergisi (İlk Ay)	(((Sözleşme Ücreti + İkramiye - Emekli keseneği kişi payı) x matraha bağlı vergi oranı %15 ila %35)] - (17.002,12 x %15)	5.512,78
13- Damga Vergisi	(Brüt Ödeme - Aile Yardımı Ödeneği) x 0,00759 - (20.005,50 X 0,00759)	563,41
Kesintiler Toplamı	(9+10+11+12+13)	21.600,32
Net Maaş	Brüt Gelir – Kesintiler Toplamı	83.662,84

(*) Bir yılda ikisi teşvik olmak üzere toplam 6 ikramiye ödemesi yapıldığından aylık ikramiye hesabında, ortalamanın gösterilebilmesi için sözleşme ücretinin yarısı ve gelir vergisi hesabında ise vergi oranı %15 alınmıştır.

TEŞEKKÜRLER...